

Projektbeskrivelse

for

SKOGSJOPP I GRENSELAND

Norsk kortversjon

Interreg
Sverige-Norge

Europeiska regionala utvecklingsfonden

EUROPEISKA UNIONEN

INNHold

INNHold	2
KORT BESKRIVELSE	3
SAMMENDRAG	3
GRENSEOVERSKRIDENDE MERVERDI	4
PROSJEKT MÅL	4
DELMÅL.....	4
MÅLGRUPPER	5
BAKGRUNN	5
RESULTATER	7
EFFEKTER	8
FORANKRING	8
AKTIVITETER/WORK PACKAGES	9
WP1 PROSJEKTLEDELSE	9
PROSJEKTEIERE	9
PROSJEKTETS STYRINGSGRUPPE	10
PROSJEKTGRUPPER.....	10
WP2: KOMMUNIKASJON OG KUNNSKAPSSPREDNING	10
WP3: REKRUTTERING	11
WP4: LIVSLANG LÆRING	12
WP5: HMS I PRAKSIS	12

Kort beskrivelse

Prosjektet Skogsjobb i grenseland ønsker å skape forutsetninger for at små og mellomstore bedrifter skal kunne ansette kompetent personell. Prosjektet vil hjelpe flere til å søke skogbruksutdanning og til at flere søker jobb i skogsektoren. Vi satser på økt samarbeid, kapasitetsbygging og nettverk for på lang sikt å øke sysselsettingen og forbedre arbeidsmiljøet i skogbruksnæringen i grenseområdet i Indre Skandinavia.

Prosjektet fokuserer på rekruttering, livslang læring og HMS i praksis, og bidrar dermed til økt tilgang til arbeidskraft med relevante ferdigheter til å jobbe i skogbruk små og mellomstore bedrifter i grenseområdet. Stabil tilgang på kompetanse, livslang læring og erfaringsutveksling mellom utdanningsinstitusjoner og skogbruksnæringen er forutsetninger for bærekraftig utvikling, regional vekst og en voksende bioøkonomi. Grenseregionen kjennetegnes av aktivt skogbruk som trenger faglært arbeidskraft.

Sammendrag

Skogsjobb i grenseland kommer til å skape forutsetninger for at små og mellomstore bedrifter kan ansette kompetente medarbeidere. Vi ønsker å sikre skogbrukets tilgang til arbeidskraft. Prosjektet vil bidra til å utvikle regionen på begge sider av grensen for å være attraktiv for å bo og arbeide i for kvinner og menn. Gjennom samarbeid mellom skogbruksnæring og undervisningsinstitusjoner vil prosjektet legge til rette for arbeid i skogsektoren i begge land. Prosjektets bidrag til en stabil tilførsel av kompetanse skaper forutsetninger for bærekraftig utvikling, regional vekst og en voksende bioøkonomi i grenseområdet.

I begge land handler skogbruk om å bruke naturressurser til sosiale, miljømessige og økonomiske verdier. Lover og forskrifter i de to landene ligner hverandre, og dette skaper mulighet for mennesker og bedrifter til å operere over grensen. Det er en del som pendler over grensen for arbeid og utdanning, men dette er av mindre omfang enn hva som er mulig. I prosjektet ønsker vi å synliggjøre mulighetene for samarbeid i stedet for å fokusere på hindringene som oppfattes. Prosjektet vil øke kunnskapen om forskjeller og bygge samarbeid og nettverk som øker mobiliteten over grensen. Prosjektet vil også utvide rekrutteringsgrunnlaget til skoler og bedrifter. Derfor tar vi også opp konkrete tiltak mot de underrepresenterte gruppene i skogbrukssektoren. kvinner og utenlandskfødte kvinner.

Aktivitetene i prosjektet samles inn i fem arbeidspakker «WorkPackages, WP». Oppnåelse av mål måles av indikatorer knyttet til mål, milepæler og effekter. I tillegg til følgende tre arbeidspakker er det en arbeidspakke for Prosjektadministrasjon (WP 1) og en Kommunikasjons- og kunnskapsformidlingspakke (WP 2):

WP 3 Rekruttering: I arbeidspakken ønsker vi å utvide rekrutteringsbasen for hvem som i framtiden skal jobbe med skogbruk og bidra til et større geografisk arbeidsmarked for de som allerede er i jobb i skogbruket. Dette gjør vi gjennom opplæring i svenske og norske bransjekrav, samarbeid og kunnskapsbygging som bygger på gode eksempler. Men også ved å arbeide med normforestillinger mot både unge og utdanningsrådgivere.

WP 4 Livslang læring: Gi ansatte og arbeidsgivere i bransjen videre opplæring for å holde tritt med utviklingen og gi dem utfordringer i hverdagen, slik at det blir attraktivt å bo i skognæringen. Digitalisering er for eksempel en prosess som gir store muligheter for bransjen, men hvor det er behov for opplæringsinnsats for å dra nytte av dem.

Det er dyrt å rekruttere nye arbeidere. Vi vil bidra til at skogbruk beholder den arbeidskraft som allerede er i næringen. Skolene som deltar i prosjektet vil prøve ulike måter å få tilgang til yrkeslærere fra bedrifter og andre fagfolk.

WP 5 HMS i praksis: Helse, miljø og sikkerhet (HMS) er en samlebetegnelse på arbeid med helsevern, arbeidsmiljø, sikkerhet og trygghet. Utfordringene er de samme på begge sidene av grensen. Prosjektet vil derfor bidra til mest mulig felles rutiner og kompetanse om hvordan vi redusere risiko for farer og ulykker. På den måten vil vi bygge ned grensebarrierene og øke profesjonaliteten, spesielt innen skogsmaskinbransjen.

Grenseoverskridende merverdi

Skogsjobb i grenseland skal bidra til å utvide bo- og arbeidsregionene på begge sider av grensen for både kvinner som menn. Riksgrensen skaper et unaturlig skille mellom skogbruket i de to landene som ikke trenger være der.

Ved å få aktører fra skogsektoren i de to landene til å samarbeide får for eksempel skogsentreprenører et bredere geografisk område å arbeide i. Prosjektet ønsker også å fremme muligheter for elever til å få praksisplasser og lærlingplasser over hele grenseområdet i stedet for bare i landet der de går på skolen. Hvis elevene lærer regler, standarder, begreper og juridiske krav i de to landene blir de mer interessante som arbeidskraft. Dette krever samarbeid mellom skoler og bedrifter. Mangelen på yrkeslærere vil prosjektet motvirke ved å undersøke om bedrifter og skoler i hele grenseområdet kan utveksle ansatte og undervise hverandre.

Vi vil arbeide for at deltakende aktører deler gode eksempler mellom seg i grenseområdet, både når det gjelder undervisningsmetoder og innhold i opplæring og bransjeforbindelser. Vi ønsker også at kompetansekravene skal samordnes og at gode erfaring innen rekruttering og livslang læring fra ulike aktører deles. Prosjektet vil bidra til å gjøre skogsarbeidsplasser i hele grenseregionen mer attraktivt og forbedre arbeidsmiljøet. Gjennom gode eksempler og samspill mellom aktører i prosjektet, vil vi bli bedre til å tiltrekke kvinner og menn samt utenlandsfødte til skogsutdanning og arbeidsplasser.

Skogen er en globalt viktig ressurs som også fremheves i regionale dokumenter i grenseregionen. I grenseregionen er det store verdier i investeringene i bioøkonomi. Sysselsettingsarbeid over landegrensene vil stimulere til muligheter for flerbruk og videre prosessering av skogråvarer, noe som igjen kan gi enda flere arbeidsplasser og innovasjoner.

Prosjekt mål

Målet med prosjektet er å skape forutsetninger for at små og mellomstore bedrifter skal få tilgang til kompetente medarbeidere. Vi ønsker å sikre skogbrukets tilgang til arbeidskraft, kvinner og menn, med relevante kompetanse. Prosjektet vil også fremme et mer inkluderende arbeidsmarked.

Arbeidet i skogsektoren er like egnet for alle uavhengig av etnisitet, religion, kjønn, funksjonshemming og seksuell legning. Prosjektet vil utfordre normer og ideer om hva skogsarbeidsplasser er og hvem som kan jobbe med skog gjennom erfaringsutveksling. Prosjektet vil fremme en stabil tilførsel av kompetanse i skogsektoren, og dermed bidra til bærekraftig utvikling og en voksende bioøkonomi.

Delmål

- a) Gjør det mulig for bedrifter å operere over et større område.
- b) Gjør det mulig for folk å få jobber i begge land.
- c) Bidra til at flere søker seg til skogbruksutdanning og til arbeid i skogbruket.
- d) Etablere varige nettverk for kompetanseutvikling, praksis og rekruttering.
- e) Lag informasjonsmateriale om HMS-arbeid.
- f) Bidra til at yrker i skogbruket er like attraktive for kvinner og menn.
- g) Forbedre kunnskapen om studier arbeidsplasser i skognæringen til skolenes rådgivere.

Målgrupper

Hovedmålgruppen for prosjektet er **små og mellomstore selskaper i skognæringen**. For at de skal få tilgang til kompetent arbeidskraft, må vi nå følgende målgrupper:

- **Kvinner.** For å få flere kvinner interessert av å jobbe i skoglig sektor kommer kompetanse til bygges og spres om hvordan vi kan få dem til å forbli i sine skoglige jobb, samt hvordan få de til å søke seg inn til skognæringen.
- **Ungdom i grunnskolen.** Vi vill skapa nysgjerrighet g interesse for skognæringens yrkesmuligheter hos elever i grunnskolen. Dette kan gi flere søknader til skogbruksutdanning.
- **Lærere i yrkesopplæringen:** Samarbeid og utveksling mellom skoler og skognæringen samt mellom ulike skoler kan øke muligheten for at elever velger skogsjobb i grenselandet. Lærere tilbys også kompetanseutvikling og mulighet til å ta del i prosjektets kunnskaper.
- **Studie- og yrkesveiledere.** Vi vill øke kunnskapen hos studieveiledere om ulike utdanninger som leder til jobb i skogen, om bransjekrav og om de jobb som finns i regionens skogbruk.
- **Elever under skogbruksutdanning.** Elever som alt har startet en utdanning skal gis gode opplevelser, oppdatert kunnskap og relevant erfaringen fra næringen.
- **Ansatte i skogbruket.** De som arbeider i skoglig sektor skal ha tilgang til etter- og videreutdanning.
- **Ansatte i andre bransjer.** Våre aktiviteter retter seg også til de som arbeider i andre bransjer, men som vill kompetanse utvikle seg slik at de kan jobbe i skognæringen.
- **Utenlandske arbeidstagere og innvandrere.** Prosjektet kommer til å undersøke hva som kreves for å få personer med utdanning og erfaring fra andre land til å omskoleres til for eksempel skogsmaskinfører.

Bakgrunn

Rapporter, analyser, forskning og praktisk erfaring viser et stort behov for arbeidskraft innen skogbruket. Små og mellomstore bedrifter trenger å ansette personer med universitetsutdanning, videregående skolekompetanse, grunnskoleutdanning og generell bransjeerfaring. Den mest etterspurte kategorien er skogmaskinførere. Andre kompetanser som er etterspurt er personer med skoglig utdanning fra høgskole og universitet, lastebilsjåfører og yrkeslærere. Statistikk viser at det i hovedsak er menn som jobber i skognæringen, spesielt i privat sektor. Årsakene til at det er oppstått mangel på arbeidskraft er blant annet;

- Pågående generasjonsskifte.
- Det kan være vanskelig å kombinere et tradisjonelt familieliv i praksis med arbeidsplasser i skogsbedrifter.
- Det er normer og verdier som virker ekskluderende; få kvinner og få utenlandsfødte mennesker arbeider med skog.
- Unge mennesker og akademikere beveger seg vekk fra landsbygda.
- Økte krav til sertifikater og opplæring.
- Lav bevissthet blant unge og utenlandsfødte om jobbene i skogbruket.
- Studie- og karriererådgivere trenger mer kunnskap om skogsjobber.
- Yrkesopplæring i skog må utvide rekrutteringsbasen og tilpasses skognæringens behov bedre.

I dag er det stor konkurranse om arbeidskraften i skogbruket. Rekrutteringsgrunnlaget for yrker i skogen må utvides, og arbeidsgivere må være konkurransedyktige for å tiltrekke seg arbeidskraft. Dette er demonstrert i den svenske regjeringens initiativ «*Et nasjonalt skogprogram for Sverige*» – som har visjonen «Skogen det grønne gullet, vil bidra til arbeidsplasser og bærekraftig vekst over hele landet og til utvikling av en voksende bioøkonomi». Skogsstyrelsen bistår den svenske regjeringen i gjennomføringen av skogprogrammet og deltar i de regionale prosessene som finner sted i Dalarna og Värmland for å oppnå visjonen over hele Sverige. Problemet rundt kompetanse tilgangen er kjent i hele skogsektoren og for at skogen skal erstatte plast, bidra som klimatilskott, til turisme og regional utvikling, må arbeidsressursene sikres. Skal vi sikre tilstrømningen av arbeidskraft til skogbruk og møte skogpolitiske mål, må vi arbeide for å gjøre utdanningen mer attraktiv, at næringen er inkluderende, tar i bruk ny teknologi og utstyr, men også for å oppmuntre allerede ansatte i bransjen til å holde seg i skogbrukssektoren.

I Norge satte regjeringen fokus på dette i Meld. St. 6 (2016-2017) Verdier i vekst – Konkurransedyktig skog- og tre-næring. I meldingen vises det til behovet for å rekruttere skogfaglig kompetanse både på fagarbeidernivå og akademisknivå til næring, forvaltning, rådgivning og forskning. Videre pekes det på at Velg Skog har vært et viktig bidrag til rekrutteringen de senere årene med støtte fra Landbruks- og matdepartementet. Regjeringen vil bidra til rekrutterings- og kompetansetiltak for skogbruket gjennom skogfaglig utdanning og etter- og videreutdanning på alle nivå.

Velg Skog er ett prosjekt som arbeider med rekrutterings- og kompetanse spørsmål for skogbruket i Norge. Prosjektet finansieres av medlemmer i bransjen, Landbruksdepartementet, norske skogbruksorganisasjoner og NHO Mat og Drikke, samt midler fra skogbrukets ulike fond. Erfaringer fra dem er att for 10 år siden var antallet søkere til skogbrukslinjene på NMBU (Norges miljø- og biovitenskapelige universitet) og høgskolene så lavt att alla skogbruksutdannelsene var truet av nedlegging. Skognæringen mobiliserte gjennom etablering av foreningen Skoglauget, som innrettet seg spesielt på rekruttering til skogstudier på høgskoler og universitet. Deretter ble også det nasjonale Velg Skog-prosjektet etablert. Målet var å øke antallet søkere til alle typer skogbruksutdanning og drive aktiv markedsføring og profilering av skognæringen mot ungdommer, skoler, rådgivere og veiledere. Resultatet ble att skogbruksutdanningen på NMBU og Høgskolen i Innlandet, Evenstad ble opprettholdt og att studenttallet gradvis har økt.

Styret i Skoglauget og Velg Skog gjorde en evaluering av rekrutteringsarbeidet i skogbruket vinteren 2017. Denne viste att det har vært en god vekst i rekruttering til skogbruksutdannelse, men arbeidet er enda ikke i mål. For eksempel så rekrutteres det nå årlig 40-50 elever som kan gå inn i lærlingeløp med fagbrev som skogsmaskinførere, men bare 30 av dem velger dette løpet. Det årlige behovet hos skogmaskinentreprenørene i Norge er større en tilgangen på lærlinger.

Sverige har tilsvarende problemer. Skogsmaskinførere er det reell mangel på og skolene har for få søkere. Skogsmaskinførere kan tiltrekkes fra andre næringer, men arbeidet krever lang erfaring og skogkunnskap. For å løse problemet bør det være mulig å bygge videre på sin nåværende kompetanse med det som kreves for skogbruksnæringen.

For å være yrkeslærer er det et krav med praksis fra bransjen. Men det er vanskelig å rekruttere kompetente lærere. Rundt om i bygdene forteller ulike aktører i skogbruket att det i dag vanskelig å rekruttere ansatte til yrker som krever høyere universitetsutdanning.

En viktig oppgave i dette prosjektet, som vil gjennomsyre alt arbeid og alle arbeidspakker er å få flere kvinner inn i utdanning og skogsyrker samt å forbedre arbeidsmiljøet slik at kvinner blir værende. Skogsstyrelsen har i flere år hatt i oppdrag av regjeringen for å jobbe med likestilling på ulike måter. 2019 publiserte de svenske myndighetene «Rapport 2019/5 Åtgärder för en jämställd skogssektor.» Likestillingsarbeidet i skogbrukssektoren er fulgt opp der. 50% av befolkningen er kvinner og mange arbeidsplasser finnes i skogen. I skogsektoren ønsker de aller fleste likestilte arbeidsplasser, og mange ser fordelene ved en jevnere kjønnsbalanse på jobben. Samtidig er det angst, pinlighet og umodenhet på emnet som risikerer å begrense tiltak som fører til likestilling. På mange arbeidsplasser er det bare eller nesten bare menn. Arbeidsplassene er preget av normer og kjønnskodede oppgaver.

I Sverige har samtalen «fra hashtag til handling» og vitnesbyrdene om #metoo i de grønne næringene og #slutavverkat, økt bevisstheten i bransjen om ulikhet. Ett nettverk for yrkesaktive kvinner i Skogbruket (NYKS) har blitt etablert og organisasjoner som Kvinner i skogbruket og Skogskvinnorna er til å inviter til samarbeid knyttet til skog, utvikling og rekruttering.

I prosjektet vil vi starte med de mange undersøkelsene uttalelsene og kompetansen om likestillingsarbeid som regionene og de deltakende organisasjonene allerede har bygget opp. Vi håper med den generelle kunnskapen å bidra til at flere kvinner kommer inn i skogsektoren og at normer og verdier utvikler seg mer likestilt og inkluderende. En tilstrømning av kompetente og engasjerte kvinner og menn til skogsutdanning og arbeidsplasser, samt mer inkluderende rekruttering, slik at selv utenlandsfødte mennesker anses som potensiell arbeidskraft, er en direkte forutsetning for å overleve i bransjen. Vi har rett og slett ikke råd til å være uinteressante og utdaterte.

Resultater

Nedenstående resultat med tilhørende indikatorer skall være oppnådd innen prosjektet avsluttes. Vi kommer att dokumentere deltagere etter kjønn.

Indikatorer	Resultat
Få minst 120 lærere og elever til å delta i grense overskridende aktiviteter.	Økt svensk-norsk samhandling.
Videreutdanne 600 personer som er ansatte i skoglig sektor i prosjektregionen.	Bestående nettverk.
20% økning av søkerne til deltagende skoler i prosjektet.	Samarbeid mellom utdanningsrådgivere og næringen er blitt bedret.
Ta fram og teste to nye videreutdanninger innen skog.	Utdanninger er grenseregionalt tilpasset.
Produsere 8 filmer og gjennomføre 2 informasjonskampanjer om filmene.	Kompetanse hos skogsentreprenører har økt.
	Kompetansen generelt innen skogbruket har økt.

Økt svensk-norsk samordning. Felles møtearenaer, felles utvikling og fokus på utdanning og HMS. Grenseoverskridende samarbeid om kompetansetilgang til skogbruket.

Bestående nettverk. Gjennom prosjektet har nye nettverk blitt etablert. Dette bidrar til videreutvikling av skognæringen.

Samarbeid mellom utdanningsrådgivere og næringen er blitt bedret. Økt kunnskap om skognæringen hos skolenes yrkes- og studieveiledere. Nye former for utveksling av kompetanse mellom skoler og skognæringen etablert.

Utdanninger er grenseregionalt tilpasset. Samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner.

Kompetanse hos skogsentreprenører har økt. Gjennom fokus på etter- og videreutdanning, HMS og entreprenørskap kommer kompetansen å øke.

Kompetansen generelt innen skogbruket har økt. Generelt øker kunnskapen innen skogbruket om behovet for videreutdanning samt behovet for tilpasninger til ett mer digitalisert arbeidsliv.

Effekter

Effekt på kort sikt (1-2 år etter prosjektets slutt):

Økt fokus på rekruttering. Etter prosjektets slutt skal fokus på rekruttering ha økt hos deltagende organisasjoner på begge sider av grensen.

Nettverk. Aktører innen utdanning og skogbruk skal ha etablert permanente samarbeidsnettverk for å dele kunnskap og arbeidskraft over grensen.

Kompetanse. Aktører innen skogbruket skal ha kjennskap til ulike etterutdanningsmuligheter og økt kunnskap om HMS i praksis.

Effekt på lang sikt (5-10 år etter prosjektets slutt):

Skoglige utdannelse og arbeidsplasser er attraktive for både kvinner og menn.

Utdanningene innen skogbruk i regionen er grense overskridende og tilpasset etter næringens behov på svensk og norsk side.

Skognæring og skoler samarbeider i grenseregionen for å rekruttere elever og personale til skoglige utdanninger og yrker.

Forankring

Både Skogkurs og Skogsstyrelsen fokus er på behovene til små og mellomstore bedrifter og utfordringer rundt tilførsel av kompetanse i skognæringen. Sammensetningen av styrings- og arbeidsgrupper i arbeidspakkene sikrer forankring av næringens aktører og andre partnere i prosjektet. Skoler og samarbeidsorganisasjoner i prosjektet har styrende og rådgivende organer der bransjerepresentanter i stor grad inngår. Som eksempel har den med søkende organisasjonen Skogforsk en samhandlingsgruppe som kalles ESG (samverkansgruppen för entreprenadskogsbruk). I denne inngår 20 personer som representerer entreprenør- og bestiller selskaper innen skogbruket. Flere av personene er representanter i programråd for naturbruksgymnasier (Sverige) og noen er engasjert i "Gröna arbetsgivare"

Skogens bidrag til en voksende bioøkonomi er en åpenbar del av puslespillet for å håndtere klimaendringer. For å få tilgang til skogens ressurser, må det være folk som ønsker å jobbe i skogen. Skogbruksutdanning og arbeidsplasser er preget av normer om hvem som skal jobbe i skogen når det gjelder kjønn, etnisitet osv. Prosjektet arbeider aktivt for å få inn gruppene som ikke er godt representert. Dette gjøres med støtte fra blant annet arbeidet som skogbruksnæringen selv bidro til "Åtgärder för en jämställd skogssektor", som ble ledet av Skogsstyrelsen. Vi benytter erfaringene vi har fått gjennom langvarige arbeidsmarkeds- og integreringsprosjekter, samt kunnskap fra forskning om emnet. Organisasjonen Skogskvinnorna og Kvinner i skogbruket bidrar med sine kunnskaper om hva som behøves for å skape attraktive arbeidsplasser både kvinner og menn.

Aktiviteter/Work packages

Aktiviteteene som skal utføres er beskrevet i prosjektbeskrivelsen under hver arbeidspakke (WP) og er gjengitt i milepælplanen/tidsplanen.

Oppgavene er delt inn i fem arbeidspakker «WorkPackages, WP». Oppnåelse av mål måles av indikatorer knyttet til mål, milepæler og effekter.

WP1 Prosjektledelse

Prosjekteiere

Prosjektets arbeidsområde er Dalarna og Värmland län i Sverige og Innlandet fylke i Norge.

Prosjekteierne både på svensk og norsk side har lang erfaring innen prosjektledelse, prosjektøkonomi, kommunikasjon, regnskap og rapportering av store prosjekter.

Om Skogkurs;

Norge; Skogkurs, Honnevegen 60, 2836 Biri.

Skogkurs er et service- og kompetansesenter for næringsutvikling og forvaltning av skog- og andre arealressurser. Styrken ligger i kombinasjonen mellom naturfaglig, pedagogisk og teknologisk kompetanse, og en bred kontaktflate med det utøvende skogbruk på alle nivå. Skogkurs har 37 medlemsorganisasjoner, herunder de fleste organisasjoner og institusjoner i skogbruket. Våre medlemmer er samtidig instituttets viktigste målgrupper og samarbeidspartnere, og det er en målsetting at de tjenester og produkter som vi utvikler og tilbyr er forankret hos disse.

Norsk prosjektansvarlig: Bjørn Helge Bjørnstad, Skogkurs

Om Skogsstyrelsen;

Sverige; Skogsstyrelsen (nationell myndighet). Ansvarigt distrikt: Dalarnas distrikt, Hantverksgatan 13, 78 171 Borlänge.

Skogsstyrelsen er svensk myndighet for saker knyttet til skog. Skogsstyrelsens oppgave er å arbeide for at skogen forvaltes slik at skogpolitiske mål som det svenske parlamentet besluttet. Målene for produksjon og miljøhensyn er like. Skoger bør brukes på en bærekraftig måte, slik at fremtidige generasjoner også kan dra nytte av det. Skogsstyrelsens vision "Skog till nytta för alla".

Skogsstyrelsen kompetanse for prosjektgjennomføring og et bredt nettverk av kontakter i skognæringen. I dette prosjektet har vi oppgaven med å bidra til å ”En nasjonell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft”, skogprogrammet og EUs østsjøstrategi. I tillegg utføres sektor råd og dialoger årlig med både skogbruksnæringen og andre skogbruksaktører. I lang tid har Skogsstyrelsen jobbet med råd til individuelle grunneiere og aktive i skogbruket.

Svensk prosjektansvarlig: Marcus Larsson, Skogsstyrelsen

Prosjektets styringsgruppe

Styringsgruppen vil bestå av seks personer, tre fra hvert land. Styringsgruppen er satt sammen på et møte som gjennomgår gjennomføringen av prosjektet.

Styringsgruppens mandat:

- Sikre drift og implementering av prosjektet.
- Støtte til de ansatte i prosjektet.
- Forankring i sine respektive organisasjon og nettverk.
- Ved behov, justere prosjektplanen og budsjettet.
- Godkjenne prosjektrapporter.
- Synliggjøring av prosjekt.

Prosjektgrupper

For arbeidspakkene vil prosjektgrupper etableres med representanter fra prosjektets partnerliste og blant medsökere for å sikre god forankring og beste måloppfyllelse. Om nødvendig har vi også kontakt med andre kompetanser. Det vil være en koordinator for hver arbeidspakke. Disse utnevnes når prosjektet er startet.

Svenske medsökende: Skogforsk, Älvdalens Utbildningscentrum, Gammelkroppa Skogsskola, Södra Vikens naturbruksskola.

Svenske partnere samt aktører som sendt Letter of support: Skogskvinnorna, Stora Enso, Orsa besparingsskog, Kopparfors skogar, Bergkvist Siljan AB, Paper Province og Moelven.

Norske partnere: VelgSkog, Maskinentreprenørenes forbund (MEF – skog), Kvinner i Skogbruket, Skogselskapet i Hedmark, Solør videregående skole - Sønsterud, Valle videregående skole, Fylkesmannen i Innlandet.

WP2: Kommunikasjon og kunnskapsspredning

Prosjektet vil arbeide utadvendt og kommunisere med partnere, myndigheter, interessegrupper og publikum. Det daglige arbeidet med kommunikasjon og formidling av erfaring utføres av prosjekteier i hvert land.

I denne pakken sørger vi for at arbeidet til arbeidspakkene blir synlig i media, slik som TV, radio, Facebook og Youtube. Et felles prosjekt nettsted er utarbeidet på WWW.SKOGSSTYRELSEN.SE men informasjon om aktiviteter vil også bli spredt gjennom kanalene til de deltakende organisasjonene.

Kommunikasjonsarbeid vil bli utført på grunnlag av kunnskapsmaterieill tilgjengelig via WWW.ETTJAMSTALTSVARMLAND.NU, spesielt Håndbok Schyst!

Prosjektet skal identifisere eksisterende kommunikasjonsplattformer som allerede brukes til å spre informasjon om opplæring og videre opplæring i grenseområdet. Målet er å bli enige om en felles, helst langsiktig administrert plattform for å dele og koordinere informasjon om kompetansetilbud og kompetansebehov. Vi vil spesielt utforske Velg Skog sine muligheter til å være vertskap for den fremtidige kunnskapsplattformen fordi de allerede jobber på denne måten i Norge. Også SYN (Skogsbrukets yrkesnämnd) har kompetanse og utdanningstilbud i Sverige innen skogbruk. Vi ønsker å undersøke om dette kan spres over hele grenseregionen og om SYN er interessert i aktivt å delta på konferanser, etc. for å spre informasjon om sine arbeidsmetoder og tilbud. Det er imidlertid viktig å undersøke hvordan man kan sikre driften av en fremtidig kommunikasjonsplattform eller om eksisterende plattformer oppfyller de riktige formålene.

Kommunikasjonsmaterieil vil bli utviklet som skolene kan bruke på messer i de ulike arbeidspakkene, for eksempel rollup- og brosjyrer.

For informasjonsutveksling vil det også bli avholdt to store konferanser for deltakerne i prosjektet og andre interesserte parter. Der vil vi spre prosjektets resultater og skape interesse og engasjement slik at nye samarbeid blir etablert.

WP3: Rekruttering

Skogbruksutdanning og arbeidsplasser, men også publikum er preget av normer om hvem som skal jobbe i skogen om kjønn, etnisitet, etc. Prosjektet vil arbeide aktivt for å nå grupper som ikke er godt representert i bransjen i dag. Gode erfaringer må deles og testes ut. Erfaring fra Velg skog, Kvinner i skogbruket, Skogsprogrammet i Värmland, Skogsstyrelsen, Lære med skogen/Skogen i skolan og Skogskvinnorna kan utfylle kunnskapen om skolene og bransjens kunnskap. Sammen er vi bedre til å rekruttere mye og norm kritisk.

På norsk side er Skogselskapet/Velg Skog Innlandet i gang med prosjektet «JOB:U», som tilrettelegger for sommerjobb i skogen for ungdom, mens Velg Skog nasjonalt sammen med Maskinentreprenørens Forbund (MEF Skog) har igangsatt et eget bransjeprosjekt. På norsk side Velg Skog være prosjektpartner som bidrar til gjennomføring av denne arbeidspakken. Dette delprosjektet vil bli gjennomført som en videreutvikling av Velg Skog sitt eksisterende arbeid på området.

Organiseringen av skogkvinner og Kvinner i Skogbruket bidrar i denne arbeidspakken med kunnskaper om hva som trengs for å skape attraktive arbeidsplasser for både kvinner og menn. I Dalarna og Värmland samarbeider Skogsstyrelsen sammen med andre skoglige organisasjoner arbeider med de regionale skogsprogrammene. I begge fylkene arbeider det arbeidsgrupper med problemstillinger knyttet til kompetansetilbud og rekruttering. Erfaringer og nettverk som dannes i dette arbeidet vil for eksempel bli brukt i prosjektet ved å spre kampanjematerieil i et bredere geografisk område.

I arbeidet med regionale skogsprogrammer i Värmland er det testet en metode for å rekruttere unge jenter. Noen studenter fikk oppgaven med å studere for å utvikle grunnlaget for en markedsføringskampanje som skal rettes mot unge jenter. Vi ønsker å spre informasjon om materialet til flere områder av grenseregionen og foreslå at lignende metoder brukes til å rekruttere utenlandsfødte mennesker – det vil si la målgruppen selv delta i å produsere innholdet.

I prosjektet ønsker svenske skoler å effektivisere arbeidet med opplæring i simulatorer, og at vi i prosjektet sprer informasjon om SYNs (Skogsbrukets Yrkesnämnd) valideringsverktøy i simulator og svensk kompetansebevis, for eksempel grønne kort, motorsagkort, etc.

Skolene i prosjektet ser fram imot å dele erfaringer mellom skolene. Innenfor hvert land er det i dag noe samarbeid allerede, men over grensen er det ikke i eksisterende. Gjennom prosjektet ønsker de å utvikle og etablere enda bedre forbindelser til bransjen, spesielt på den andre siden av landegrensen. Ikke minst gjennom å bygge bro over forskjellene som finnes av bransjekrav i hvert land. Det er å håpe at elev rekruttering kan begynne i lavere alder, som grunnskolen, for å nå elevgrupper som tradisjonelt ikke velger skogsutdanning. Å øke antall kvinner i skogsutdanning er en langsiktig jobb.

WP4: Livslang læring

Før var det vanlig å lære et yrke og deretter jobbe med det for det ut livet. I dag må vi gjennomgå etterutdanning og fornye kunnskapen for å kunne stå i arbeidslivet. Teknologi og samfunn endrer seg raskt, og vi må lære ting underveis for å gjøre en god jobb. Arbeidspakken vil fokusere på etterutdanning, blant annet på et stadig mer høyteknologisk og digitalisert arbeidsliv. Men også tilrettelegge for å skifte yrke for lengre eller kortere perioder, samt muligheten for å holde seg oppdatert innen samme yrke. Det kan være et spørsmål om å bidra til å tilpasse jobben for personer som ikke trive med å jobbe alene eller jobbe i skift. Det mangler for tiden enkle muligheter for å kunne ta videre utdanning for personer med fagutdanning i Sverige. I prosjektet ønsker vi å bidra til livslang læring og muligheter til å bytte til skogsjobber i stedet for å måtte gå til andre næringer. KOMVUX er i Sverige en mulig vei for de som ønsker å endre karriere fordi det er finansiert av offentlige midler og ikke direkte av den enkelte. For å utvide rekrutteringsbasen må vi også nå de som er født i andre land enn de deltakende landene. For å nå dem, bør språkstudier kunne kombineres med faglige studier.

WP5: HMS i praksis

Helse, miljø og sikkerhet (HMS) er en samlebetegnelse på arbeid med helsevern, arbeidsmiljø, sikkerhet og trygghet for ansatte og brukere. Godt arbeidsmiljøarbeid handler om å redusere risiko for farer og ulykker og aktivt å rette søkelyset mot de positive og helsefremmende faktorene i arbeidsmiljøet.

Skogbruket er, i større grad enn mange andre bransjer, eksponert for alvorlige skader og ulykker. Det er et ekstra faremoment knyttet til at mange arbeider alene, og gjerne langt fra bilvei. En stor del av områdene det jobbes i er dessuten uten mobildekning. Gode rutiner og kunnskap nøkkelen til å unngå skader, redusert stressnivå og økt trivsel.

Maskinentreprenørenes forbund i Norge (MEF Skog) har beskrevet et behov for en film som viser faresituasjoner som utløser at krav til sikker jobbanalyser og risikoanalyser. Hva slags system finnes og hvordan kan entreprenørene ta det i bruk. Og ikke minst; - hva som kreves av dokumentasjon for å tilfredsstille lovens krav for å unngå bot og fengselstraff. Entreprenørene ønsker seg info om HMS-arbeid, og hva som er «nødvendig aktsomhet».

Maskinentreprenørenes forbund i Norge (MEF Skog) har beskrevet et behov for en film som viser faresituasjoner som utløser at krav til sikker jobbanalyser og risikoanalyser. Hva slags system finnes og hvordan kan entreprenørene ta det i bruk. Og ikke minst; - hva som kreves av dokumentasjon for å tilfredsstille lovens krav for å unngå bot og fengselstraff. Entreprenørene ønsker seg info om HMS-arbeid, og hva som er «nødvendig aktsomhet».

I arbeidet med å redusere grensehindringene, er det viktig at kunnskap og rutiner er mest mulig like på svensk og norsk side. I en diskusjon mellom Skogkurs, Skogforsk og bransjeorganisasjonene har man kommet fra til at film er det beste mediet for å formidle denne type kompetanse. Filmer kan brukes som ledd i klasseromsundervisning på både skoler og på etterutdanningskurs. De kan også sees av enkeltpersoner i sosiale medier som YouTube og på andre nettsteder.

Det er gjort en innledende diskusjon av hvilke filmer det er behov for. En foreløpig konklusjon er å prioritere temaer rundt det daglige arbeidet med skogsmaskinen. I listen over aktuelle tema nedenfor er det ikke konkretisert hvordan hvert tema skal presenteres. Det er heller ikke realistisk å få produsert filmer på alle disse temaene innenfor Interreg-prosjektet. Den videre prioriteringen vil derfor bli gjort når prosjektet kommer i gang, basert på faktorer som hyppighet og alvorlighetsgrad.

Filmene produseres i fellesskap på norsk og svensk side. Tekst og tale vil likevel være forskjellig, og filmene kommer derfor til å foreligge i to versjoner, - svensk og norske.